

DECRET LEGISLATIU 1/2016, DE 6 DE MAIG, PEL QUAL S'APROVA EL TEXT REFÓS DE LA LLEI 9/1991, DE 27 DE NOVEMBRE, REGULADORA DEL CÀNON DE SANEJAMENT D'AIGÜES¹

(BOIB núm. 57, de 7 de maig de 2016)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Constitució espanyola reconeix i garanteix en l'article 2 el dret a l'autonomia de les nacionalitats i les regions que integren la nació espanyola, que no seria efectiva sense la corresponent autonomia financera garantida per l'article 156 de la mateixa Constitució.

En efecte, l'article 127 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, disposa que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per ordenar i regular la seva hisenda, i l'article 128 preveu, entre altres recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma, el rendiment dels tributs propis, en relació amb els quals, segons l'article 129 següent, té capacitat normativa i competència per establir-los, mitjançant una Llei del Parlament de les Illes Balears.

Aquesta autonomia financera té com a principis bàsics, recollits en els articles 2 i 6 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, sobre finançament de les comunitats autònomes, la possibilitat d'establir tributs propis i la necessitat de disposar de mitjans suficients per exercir les funcions que formen l'àmbit de les competències pròpies.

L'article 45 de la Constitució espanyola recull el dret de tots a gaudir d'un medi ambient adequat i també el deure de conservar-lo, i, paral·lelament, l'obligació dels poders públics de vetlar per l'ús racional de tots els recursos naturals, a fi de protegir i millorar la qualitat de la vida i de defensar i restaurar el medi ambient, amb el suport de la indispensable solidaritat col·lectiva.

Aquest dret també es recull en l'article 23 de l'Estatut d'autonomia, el qual disposa que els poders públics de la comunitat autònoma han de vetlar per la defensa i la protecció de la naturalesa, del territori, del medi ambient i del paisatge, i han d'establir polítiques de gestió, ordenació i millora de la seva qualitat, harmonitzant-les amb les transformacions que es produeixen per l'evolució social, econòmica i ambiental.

¹ Aquesta Llei s'ha vist afectada per les disposicions següents: Llei 14/2018, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019 ([BOIB núm. 163, de 29 de desembre de 2018](#)); Llei 19/2019, de 30 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes per a l'any 2020 ([BOIB núm. 175, de 31 de desembre de 2019](#)); Llei 3/2020, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2021 ([BOIB núm. 216, de 31 de desembre de 2020](#)); Llei 11/2022, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2023 ([BOIB núm. 171, de 31 de desembre de 2022](#)); Llei 12/2023, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2024 ([BOIB núm. 176, de 30 de desembre de 2023](#)); Decret Llei 3/2024, de 24 de maig, de mesures urgents de simplificació i racionalització administratives de les administracions públiques de les Illes Balears ([BOIB ext. núm. 71, de 28 de maig de 2024](#)), i Llei 7/2024, d'11 de desembre, de mesures urgents de simplificació i racionalització administratives de les administracions públiques de les Illes Balears ([BOIB ext. núm. 162, de 13 de desembre de 2024](#)).

Així mateix, l'article 30 de l'Estatut d'autonomia atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en ordenació del territori; obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat; règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regadius; promoció del turisme, i protecció del medi ambient, sens perjudici de la legislació bàsica de l'Estat.

Doncs bé, la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, es va aprovar amb la finalitat de dotar la Comunitat Autònoma dels mecanismes de finançament adequats per a les actuacions hidràuliques i garantir la implantació efectiva dels serveis de depuració d'aigües residuals i de subministrament dels nuclis urbans, per tal d'aconseguir una defensa i una restauració adequades del medi ambient de les Illes Balears, en el marc constitucional i estatutari.

Quan es va aprovar la Llei 9/1991, la Junta d'Aigües de Balears era l'entitat encarregada de la política hidràulica en l'àmbit de les Illes Balears, d'acord amb el Decret 106/1990, de 13 de desembre, sobre organització i règim jurídic de la Junta d'Aigües de Balears.

Posteriorment, la Junta d'Aigües, com a organisme autònom de caràcter administratiu, es va extingir per la disposició addicional cinquena de la Llei 4/1996, de 19 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 1997, encara que se'n va mantenir la denominació com a òrgan sense personalitat jurídica, en les seves relacions internes i externes davant tercers, en aquest darrer cas com a organisme de conca i participatiu de tots els sectors implicats en matèria hidràulica, i se'n varen adscriure els mitjans econòmics, personals i materials a la que era aleshores la Conselleria de Medi Ambient, Ordenació del Territori i Litoral.

Finalment, aquesta competència ha estat assumida íntegrament pels òrgans propis de l'estructura ordinària de l'actual Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca des de l'entrada en vigor del Decret 129/2002, de 18 d'octubre, d'organització i règim jurídic de l'Administració hidràulica de les Illes Balears, el qual va derogar el Decret 11/1994, de 13 de gener, sobre organització i règim jurídic de l'Administració hidràulica de les Illes Balears, incloses les modificacions posteriors d'aquest Decret operades pel Decret 29/1995, de 23 de març, pel qual es dicten normes per a l'atribució i el desenvolupament de les funcions, serveis i competències transferits a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de recursos, aprofitaments i obres hidràuliques.

Tota aquesta evolució s'ha de tenir en compte en la redacció d'aquest Text refós, en compliment de les facultats d'harmonització i regularització que preveu l'article 37 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears. Per això, actualment, les mencions legals a la Junta d'Aigües s'han d'entendre referides a l'actual Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Així mateix, des que es va aprovar la Llei 9/1991 fins ara, s'han de tenir en compte altres alteracions materials de la legislació vigent en aquesta matèria, que no són sinó concrecions de caràcter organitzatiu, com ara la substitució en les funcions de gestió i recaptació tributàries pròpies de la conselleria competent en matèria d'hisenda per l'Agència Tributària de les Illes Balears, organisme que es va crear per la Llei 3/2008, de 13 d'abril, o les referències genèriques als òrgans competents per resoldre les reclamacions economicoadministratives, que a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es concreten en la Junta Superior d'Hisenda de les Illes Balears.

II

L'article 2 de la Llei 5/2015, de 23 de març, de racionalització i simplificació de l'ordenament legal i reglamentari de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, autoritza el Govern de les Illes Balears perquè, en el termini de divuit mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, aprovi els texts refosos de les lleis que s'indiquen en l'annex 1, d'acord amb l'article 37 de la Llei 4/2001, amb la possibilitat de regularitzar-les, aclarir-les i harmonitzar-les.

Una d'aquestes lleis de l'annex 1 és la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, la qual ha estat modificada diverses vegades, concretament per la Llei 6/1992, de 22 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; la Llei 4/1994, de 29 de novembre, de mesures en relació amb diverses figures tributàries de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; la Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública; la Llei 13/2005, de 27 de desembre, de mesures tributàries i administratives; la Llei 3/2012, de 30 d'abril, de mesures tributàries urgents; la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2013; la Llei 8/2013, de 23 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2014; la Llei 13/2014, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2015, i la Llei 3/2015, de 23 de març, per la qual es regula el consum cultural i el mecenatge cultural científic i de desenvolupament tecnològic i s'estableixen mesures tributàries.

El cànon de sanejament d'aigües es va crear com a tribut destinat a finançar les actuacions de sanejament de l'aigua en els nuclis urbans, incloent-hi l'evacuació, el tractament i la reutilització de les aigües residuals i, en general, de tota la política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la recaptació del qual s'ha de destinar íntegrament a aquesta finalitat.

Si bé en el moment de crear aquest tribut es va observar una gran diversitat entre els municipis pel que fa a les dotacions de sanejament i les necessitats que presentaven, la qüestió de la degradació de la qualitat de les aigües era un problema social que afectava tothom igual i que exigia adoptar mesures eficaces que fessin front al perill que recau sobre els escassos recursos hidràulics de la comunitat autònoma, al dany ecològic que se'n deriva i als riscos sanitaris consegüents. Per això, el cànon de sanejament d'aigües s'inspira en els principis constitucionals d'igualtat, capacitat econòmica, generalitat, solidaritat i suficiència financera.

A causa de la peculiar configuració de les Illes Balears, del fet que la seva economia —l'estructura de la qual no ha variat significativament des de la creació d'aquest tribut— es basa en el turisme i de la pràctica inexistència d'indústries molt contaminants, es pot considerar que tots els abocaments d'aigües residuals tenen característiques tècniques similars, per la qual cosa són, en allò que és fonamental, susceptibles d'un mateix tractament jurídic tributari.

El cànon de sanejament d'aigües s'aplica, doncs, als abocaments d'aigües residuals, tant als efectuats a xarxes de clavegueram públiques o privades, com als que s'efectuen directament al medi receptor natural.

Atès que la mesura més directa dels abocaments és representada pel consum d'aigua, aquest cànon s'aplica a tots els consums d'aigua que subministren les

empreses o els serveis municipals, i també als consums d'aigües superficials o subterrànies que capten les mateixes persones usuàries.

Ara bé, les característiques poblacionals de les Illes Balears, que fan que la població augmenti extraordinàriament en determinades èpoques de l'any, obliguen a invertir en infraestructures molt superiors a les que serien necessàries en condicions normals. Seria injust que inversions especialment costoses en les depuradores necessàries a causa d'aquesta població flotant fossin finançades fonamentalment pels habitants de les Illes Balears. Basant-se en aquesta idea de justícia, que exigeix tenir en compte les diverses situacions, juntament amb la quota variable s'estableix una quota fixa amb la finalitat d'equilibrar la contribució de la població flotant, de les indústries i dels habitants de les Illes Balears al finançament d'obres i serveis igualment necessaris per a tots.

D'altra banda, i per atènyer-se al principi de capacitat econòmica consagrat en l'article 31 de la Constitució, el Text refós inclou quatre bonificacions: una destinada a les unitats familiars que no disposin d'ingressos anuals superiors al salari mínim interprofessional multiplicat pel coeficient 1,25, una altra per raó de la reutilització d'aigua depurada, una tercera destinada a evitar una càrrega excessiva sobre les persones usuàries que consumeixin l'aigua en les zones que no disposen de cap sistema de depuració, i una darrera destinada als jardins històrics, d'acord amb el que estableix la Llei 12/1998, de 23 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

III

Aquest Decret legislatiu consta d'un article únic, una disposició addicional, una disposició derogatòria i dues de finals. Pel que fa al Text refós que s'aprova per mitjà del Decret legislatiu, consta de disset articles, ordenats en tres títols, i de dues disposicions addicionals.

Sota la rúbrica "Disposicions generals", el títol I del Text refós s'ocupa de la creació del cànon (article 1), i de fixar el fet imposable (article 2), les exempcions (article 3), la meritació del tribut (article 4), els subjectes passius (articles 5 i 6), la base imposable (article 7), la quota (article 8), les bonificacions (article 9) i la compatibilitat amb altres tributs (article 10).

Davant les dificultats tècniques que suposaria gravar directament l'abocament, i que pràcticament en farien inviable l'aplicació, el fet imposable es connecta amb el consum d'aigua, amb el benentès que, com ja s'ha dit abans, aquest consum representa el millor índex de la quantitat d'aigua que aboca cada persona usuària. En tot cas, s'estableixen dues exempcions generals pel que fa a l'aigua consumida en explotacions agrícoles, ramaderes, forestals o mixtes, i a l'aigua destinada als serveis públics d'extinció d'incendis, ateses les característiques especials d'aquests sectors, alhora que, per tal de facilitar el compliment de les seves obligacions a les entitats subministradores, és la persona usuària de l'aigua el subjecte responsable d'acreditar aquesta exempció; així mateix, s'exceptua la captació directa d'aigües superficials o subterrànies a càrrec de les mateixes persones usuàries quan l'aigua es faci servir per a reg en usos agrícoles, tot i que no constitueixin estrictament explotacions agrícoles.

Definir així el fet imposable permet, a més, i a excepció dels casos de captació directa de les aigües superficials o subterrànies, considerar com a substituïts del contribuent les entitats subministradores, amb la qual cosa resta considerablement reduït l'àmbit subjectiu del cànon, i se'n facilita la gestió amb vista d'una major eficàcia i, en conseqüència, s'asseguren els objectius que persegueix la llei.

La tècnica de la repercussió obligatòria garanteix que el cost d'aquest cànon no recaigui, tanmateix, sobre les entitats subministradores, sinó que aquestes han de traslladar la càrrega sobre els contribuents, els veritables subjectes passius econòmics, que són les persones usuàries de l'aigua, en incidir en l'objecte del tribut, això és, en l'abocament d'aigües residuals.

Per assegurar el bon funcionament del cànon es preveu així mateix que els transportistes que no puguin justificar haver satisfet el cànon a l'entitat subministradora en el moment d'adquirir l'aigua, es converteixin en autèntics subjectes passius substituïts del contribuent juntament amb el subjecte passiu substituït inicialment previst.

Amb caràcter general, la base imposable s'ha de determinar en règim d'estimació directa i únicament per als casos en què, perquè no hi ha comptador o perquè no hi ha intervingut l'entitat subministradora, resulti difícil determinar la base en règim d'estimació directa, es preveu un sistema d'estimació objectiva, basat en els principis d'igualtat, realitat, eficàcia i simplicitat. Així mateix, per als consums d'aigua depurada destinada exclusivament a l'activitat d'explotació de camps de golf, la Llei fixa un sistema alternatiu d'estimació objectiva, mitjançant una quota única resultant d'aplicar les tarifes que s'estableixen a aquest efecte.

Llevat d'aquest darrer supòsit relatiu a l'explotació de camps de golf, i d'acord amb el que disposa l'article 56 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, es regula la quota tributària amb l'establiment d'una quota variable i d'una quota fixa: la quota fixa es calcula mitjançant l'aplicació de les tarifes previstes en el Text refós als elements tributaris corresponents, i la quota variable, de caràcter proporcional, s'obté aplicant a la base imposable (això és, a l'aigua mesurada en metres cúbics) una quantia determinada en euros, de caràcter progressiu pel que fa als consums domèstics en habitatges i als consums en establiments hotelers i anàlegs.

En defensa dels principis d'igualtat i solidaritat en el sosteniment de les despeses públiques, es regula la incompatibilitat del cànon amb les contribucions especials, les taxes o els preus públics autonòmics destinats a finançar les inversions necessàries per implantar i posteriorment explotar els sistemes generals. Aquest concepte comprèn la conducció de les aigües residuals des de les xarxes de clavegueram locals fins l'abocament final, un cop que hagin estat tractades.

En el títol II, i sota la rúbrica de "Normes de gestió", es regulen la liquidació i els ingressos (articles 11 i 12), les obligacions formals (article 13), els òrgans competents per a les diverses funcions de gestió, comprovació, inspecció i recaptació en l'aplicació del tribut (article 14), i el règim de les infraccions i les sancions (article 15) i dels recursos (article 16).

Pel que fa a la liquidació i als ingressos, es manté, òbviament, la fórmula de la declaració liquidació o autoliquidació del subjecte passiu en els termes que reglamentàriament es determinin.

Quant a les obligacions formals, el Text refós es remet a la normativa reguladora de l'impost sobre el valor afegit, al pla general de comptes per a les entitats locals i al Codi de comerç, sens perjudici de destacar que la comptabilitat de les entitats subministradores ha de ser suficientment expressiva per tal de precisar, en qualsevol moment, l'import del cànon repercutit o repercutible.

La gestió, la comprovació i la inspecció del cànon, i també la imposició de les sancions corresponents, s'encomanen, en harmonia amb la Llei 3/2008 esmentada

abans, a l'Agència Tributària de les Illes Balears, i en les matèries de sancions i de recursos regeixen les normes de la Llei general tributària i les reglamentàries de desplegament, particularment pel que fa a la matèria economicoadministrativa i al règim jurídic de les reclamacions corresponents, que, en aquesta via, correspon resoldre a la Junta Superior d'Hisenda de les Illes Balears.

El títol III del Text refós tracta, en un únic article (l'article 17), la finalitat del cànon, i reitera, per la seva importància i transcendència, que el cànon de sanejament d'aigües es crea per finançar les actuacions de política hidràulica del Govern de les Illes Balears. D'aquesta manera, les dotacions pressupostàries anuals relatives a les actuacions en matèria hidràulica han de ser coherents amb la recaptació prevista anualment per aquest concepte, una vegada deduïts els costos generals de gestió, tot això d'acord amb els pressuposts generals anuals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Pel que fa a les disposicions addicionals, la primera estableix que no es poden crear premis de recaptació a favor dels substituïts del contribuent en concepte d'indemnització per despeses de gestió i recaptació, i la segona preveu el dret dels ajuntaments i les altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals a ser indemnitzats o compensats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lacions que suportin, en els termes que reglamentàriament es determinin i en funció de les disponibilitats pressupostàries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per tot això, a proposta de la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de 6 de maig de 2016,

DECRET

Article únic. Aprovació del Text refós

D'acord amb l'article 2 de la Llei 5/2015, de 23 de març, de racionalització i simplificació de l'ordenament legal i reglamentari de les Illes Balears, s'aprova el Text refós de la Llei reguladora del cànon de sanejament d'aigües.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Disposició addicional única. Remissions normatives

Totes les referències a la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, que contenen les normes legals o reglamentàries vigents s'han d'entendre fetes al Text refós que s'aprova mitjançant aquest Decret legislatiu.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Disposició derogatòria única. Normes que es deroguen

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquest Decret legislatiu, ho contradiguin o hi siguin incompatibles, i, en

especial, la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. Desplegament reglamentari

S'autoritza el Govern de les Illes Balears perquè dicti les disposicions necessàries per desplegar aquest Decret legislatiu.

Disposició final segona. Entrada en vigor

Aquest Decret legislatiu comença a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

TEXT REFÓS DE LA LLEI REGULADORA DEL CÀNON DE SANEJAMENT D'AIGÜES

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Creació del cànon de sanejament d'aigües

S'estableix un cànon de sanejament d'aigües com a exacció de dret públic exigible en tot el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears per finançar les actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears.

Article 2. Fet imposable

Constitueix el fet imposable del cànon l'abocament d'aigües residuals manifestat a través del consum real, potencial o estimat d'aigües de qualsevol procedència, llevat de les aigües pluvials recollides en aljubs o cisternes.

Article 3. Exempcions

1. Queden exempts d'aquest cànon l'abocament d'aigües residuals que fan les explotacions agrícoles, ramaderes, forestals o mixtes, i l'aigua destinada als serveis públics d'extinció d'incendis.

Reglamentàriament, havent escoltat la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, s'ha de determinar què s'ha d'entendre per *explotació agrícola, ramadera, forestal o mixta* a l'efecte d'aplicar aquesta exempció, i quin ha de ser el procediment pel qual l'Agència Tributària de les Illes Balears la reconegui, a sol·licitud del contribuent.

2. Així mateix, en queda exempt l'abocament d'aigües residuals que es posa de manifest a través del consum per captació directa d'aigües superficials o subterrànies de les mateixes persones usuàries, sempre que s'utilitzi per a reg en usos agrícoles.

Article 4. Meritació²

Amb caràcter general, la meritació es produeix en el moment en què el tribut resulti exigible d'acord amb l'article 6 d'aquest text refós. No obstant això, per al supòsit de captació directa per a consum propi, la meritació es produeix el 31 de desembre o en la data de cessament de la captació quan aquesta fos anterior.

Article 5. Contribuent

El contribuent és la persona consumidora de l'aigua. Es considera com a tal el titular del contracte de subministrament o qui, per qualsevol altre mitjà, adquireixi l'aigua per a consum directe.

Article 6. Substitut del contribuent

1. Són obligades a ingressar el cànon de sanejament, en concepte de substituïts del contribuent, les persones físiques o jurídiques, i les entitats sense personalitat jurídica a què es refereix l'article 35.4 de la Llei general tributària, que subministren l'aigua. A aquest efecte, aquestes persones tenen l'obligació de cobrar a les persones usuàries el cànon de sanejament, fent-lo repercutir en la factura separatament de qualsevol altre concepte.

L'obligació d'ingrés del cànon de sanejament neix en el moment en què es factura l'aigua al client.

2. L'obligació establerta en l'apartat anterior recau sobre els transportistes de l'aigua que no hagin satisfet el cànon de sanejament a l'entitat subministradora. La satisfacció dels transportistes del cànon de sanejament a l'entitat subministradora de l'aigua s'ha d'acreditar mitjançant la factura corresponent en la qual consti la repercussió expressa.

3. En el cas de les exempcions que preveu l'article 3.1 d'aquest Text refós, el substitut del contribuent resta exonerat de l'obligació de repercutir el cànon sempre que la persona usuària li acrediti, en la forma que reglamentàriament es determini, la pertinència de l'aplicació d'alguna exempció.

Article 7. Base imposable

1. La base imposable per determinar la quota variable és constituïda per l'aigua consumida mesurada en metres cúbics.

2. La base imposable es determina en règim d'estimació directa.

3. En els casos de captació directa de l'aigua o de consum d'aigua depurada destinada, en aquest darrer cas, exclusivament a l'activitat d'explotació de camps de golf, la base imposable es pot determinar en règim d'estimació objectiva mitjançant la utilització dels signes, els índexs i els mòduls que es fixin legalment o reglamentàriament.

Article 8. Quota

1. La quota del cànon de sanejament està constituïda per la suma de la quota variable, en funció del consum, i la quota fixa, excepte en els casos d'estimació objectiva de la quota variable que preveu la lletra c de l'apartat següent, casos en els

² Article modificat per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

quals la quota del cànon comprèn únicament la quota variable que resulta de les tarifes que conté la lletra esmentada.

2. La quota variable és:

- a) Amb caràcter general, de 0,294787 euros per cada metre cúbic.
- b) ³En el cas de consums domèstics relatius a habitatges i de consums relatius a establiments hotelers, o categories equiparables, s'estableixen les quotes variables següents per metre cúbic, en funció de l'escala per blocs de consum mensuals que s'indica, per cada habitatge o plaça d'establiment:

Bloc	Consum m³/mes	Quota variable/m³
Bloc 1	Entre 0 i 6	0,285924 €
Bloc 2	Més de 6 i fins a 10	0,428835 €
Bloc 3	Més de 10 i fins a 20	0,571848 €
Bloc 4	Més de 20 i fins a 40	1,143696 €
Bloc 5	Més de 40	1,714516 €

Pel que fa al consum domèstic d'habitatges, en els casos en què el subministrament d'aigua es faci i es facturi a comunitats de propietaris o altres entitats anàlogues integrades per una pluralitat de propietaris d'habitatges o establiments, tenen la condició d'abonats, a l'efecte de determinar la quota variable que estableix aquest apartat, cadascun dels habitatges o establiments que la integren, a més de la mateixa comunitat o entitat si disposa almenys d'un punt de subministrament. En aquests casos, a l'efecte de determinar la quota variable aplicable, s'ha de tenir en compte el consum mensual que resulti de dividir la quantitat total d'aigua subministrada cada mes a la comunitat o entitat entre el nombre d'habitatges o establiments que la integren, a més de la mateixa comunitat si disposa almenys d'un punt de subministrament.

Pel que fa al consum en establiments hotelers, l'escala s'ha d'aplicar en funció de les places de l'establiment, de manera que, a l'efecte de determinar la quota variable aplicable, s'ha de tenir en compte el consum mensual que resulti de dividir la quantitat total d'aigua subministrada cada mes a l'establiment hoteler entre el nombre de places de l'establiment.

Excepcionalment, en els casos de fugues d'aigua, el consum que s'ha de tenir en compte als efectes d'aplicar l'escala que es regula en aquesta lletra b) és la mitjana del consum dels dotze mesos immediatament anteriors, de manera que la diferència entre el consum efectiu i aquesta mitjana queda sotmesa a la quota variable general aplicable d'acord amb la lletra a) d'aquest apartat. Aquesta regla excepcional per als casos de fugues d'aigua només es pot aplicar una vegada cada tres anys.

Als efectes del que preveu el paràgraf anterior s'ha d'entendre que s'ha produït una fuga d'aigua quan se superi en més de 80 metres cúbics mensuals i, a més, en més d'un 40 % el consum corresponent al mateix període de l'any anterior.

En el cas en què la fuga d'aigua afecti més d'un període dels facturats pel substituït, aquesta regla excepcional només s'aplica al període en el qual el consum hagi estat superior.

³ Darrers tres paràgrafs modificats per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

- c) En el cas de consum d'aigua depurada destinada exclusivament a l'activitat d'explotació de camps de golf, com a regla general, la quota s'estima de manera objectiva en una quantitat fixa anual, en funció del tipus de camp de golf, el dia 31 de desembre de cada any, segons les tarifes següents:
- 1r. Camps de golf de 18 forats o més: 20.000 euros/any.
 - 2n. Camps de golf de 9 forats o més: 10.000 euros/any.
 - 3r. Camps de golf *pitch-and-putt* homologats federativament: 5.000 euros/any.

Excepcionalment, en cas de renúncia dels contribuents, la quota variable s'ha de determinar d'acord amb les regles generals d'aquest article 8.2.

3. La quota fixa s'ha de determinar mitjançant l'aplicació dels elements tributaris corresponents, d'acord amb les tarifes mensuals següents:

A. Tarifa domèstica. Per cada habitatge: 3,998843 euros.

B. Tarifa industrial

B.1. Tarifa hotelera:

B.1.1. Per cada plaça en establiment hotelier o similar de 5 estrelles o categoria equiparable: 3,998843 euros.

B.1.2. Per cada plaça en establiment hotelier o similar de 4 estrelles o categoria equiparable: 2,992390 euros.

B.1.3. Per cada plaça en establiment hotelier o similar de 3 estrelles o categoria equiparable: 2,003916 euros.

B.1.4. Per cada plaça en establiment hotelier o similar de 2 estrelles o categoria equiparable: 1,500692 euros.

B.1.5. Per cada plaça en establiment hotelier o similar d'1 estrella o categoria equiparable: 0,997462 euros.

B.1.6. Per cada plaça en establiment d'allotjament de turisme d'interior: 2,003916 euros.

B.1.7. Per cada plaça en establiment hotelier rural o agroturisme: 2,003916 euros.

B.2. Restaurants, cafeteries i bars

B.2.1. Per cada establiment on es desenvolupi indústria de restaurant: 30,031762 euros.

B.2.2. Per cada establiment on es desenvolupi indústria de cafeteria: 20,003200 euros.

B.2.3. Per cada establiment on es desenvolupi indústria de cafè, o de bar, amb servei de menjars o sense: 12,490768 euros.

Les quotes d'aquesta tarifa tenen caràcter de tarifa mínima, i només són aplicables quan la quota que correspon a aquestes indústries, segons els diferents calibres de comptadors d'aigua de la tarifa B.3, sigui inferior. En cas contrari s'hi aplica la tarifa B.3.

B.3. Altres activitats comercials, industrials, professionals o econòmiques en general, no compreses en les tarifes anteriors:

B.3.1. Amb comptador de calibre no superior a 13 mm: 7,503447 euros.

B.3.2. Amb comptador de calibre superior a 13 mm i que no passi de 15 mm: 14,997909 euros.

B.3.3. Amb comptador de calibre superior a 15 mm i que no passi de 20 mm: 20,003200 euros.

B.3.4. Amb comptador de calibre superior a 20 mm i que no passi de 25 mm: 60,009603 euros.

B.3.5. Amb comptador de calibre superior a 25 mm i que no passi de 30 mm: 102,834640 euros.

B.3.6. Amb comptador de calibre superior a 30 mm i que no passi de 40 mm: 154,270439 euros.

B.3.7. Amb comptador de calibre superior a 40 mm i que no passi de 50 mm: 308,513161 euros.

B.3.8. Amb comptador de calibre superior a 50 mm i que no passi de 80 mm: 771,305996 euros.

B.3.9. Amb comptador de calibre superior a 80 mm: 899,863157 euros.

C. Quan en un mateix local coincideixin distintes activitats, s'aplica per a totes la tarifa més elevada.

4. Les quotes especificades en els apartats anteriors són incompatibles entre si.

5. La quota variable que regula l'apartat 2 d'aquest article i les tarifes establertes en l'apartat 3 es poden modificar mitjançant les lleis anuals de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 9. Bonificacions

1. S'estableix una bonificació del 75 % de la quota fixa corresponent a habitatges quan el contribuent no disposi d'ingressos anuals atribuïbles a la unitat familiar superiors al salari mínim interprofessional multiplicat pel coeficient 1,25.

Quan en una unitat familiar hi hagi més d'un ingrés, el més elevat s'ha de computar pel seu valor íntegre, i els restants ingressos de la unitat familiar, pel 50 % del seu valor.

Aquesta bonificació s'ha de fer efectiva mitjançant el descompte en cada rebut de les quanties que siguin procedents.

Reglamentàriament s'han d'establir els requisits per a la justificació dels ingressos anuals de la unitat familiar.

2. S'estableix una bonificació del 50 % sobre les quotes mensuals del cànon meritades pel subjecte passiu, sempre que el 60 % o més de l'aigua consumida provengui de la reutilització d'aigua depurada.

Aquesta bonificació no és aplicable als subjectes passius que determinin la quota variable del cànon amb el sistema d'estimació objectiva que preveuen els articles 8.2 c i 12.2 d'aquest Text refós.

3. S'estableix una bonificació del 50 % sobre la quota meritada en aquelles zones que no comptin amb depuradores en servei.⁴

4. S'estableix una bonificació del 75 % sobre la quota corresponent a jardins històrics, d'acord amb la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

⁴ Apartat modificat per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

Article 10. Compatibilitat i incompatibilitat amb altres exaccions

1. El cànon de sanejament és compatible amb qualsevol altra exacció que recaigui sobre l'aigua, sempre que no gravi el mateix fet imposable. En particular és compatible amb la taxa de clavegueram.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, el cànon és incompatible amb la imposició de contribucions especials autonòmiques destinades a finançar instal·lacions i obres de depuració —entre les quals hi ha les de transvasament d'aigües residuals des de la xarxa de clavegueram fins a l'estació depuradora—, i també amb qualsevol taxa o preu públic autonòmic destinat a costejar l'explotació, la conservació i el manteniment de les instal·lacions esmentades.

TÍTOL II NORMES DE GESTIÓ

Article 11. Liquidació i ingressos

1. El substitut del contribuent ha d'ingressar les quotes corresponents al cànon mitjançant el sistema de declaració liquidació, formulada en els terminis i de la manera que es determinin per reglament, en el qual s'ha de preveure, en tot cas, una declaració resum anual que ha de presentar el substitut del contribuent abans del 28 de febrer de l'any següent.

En tot cas, les quotes repercutides pel substitut del contribuent s'han d'ingressar pel cent per cent de l'import facturat dins la declaració liquidació corresponent a cada període, segons si es tracta del règim general o especial de liquidació.

2. En la darrera declaració liquidació de l'exercici es poden incloure els imports corresponents als saldos de cobrament dubtós que, d'acord amb el que estableix l'apartat 3 següent, hagin adquirit aquesta condició en l'exercici a què es refereixi aquesta declaració liquidació, i també els declarats en exercicis anteriors i cobrats en aquest darrer exercici, llevat dels que derivin del règim d'estimació objectiva, en els casos i amb els requisits que s'estableixen en aquest Text refós i en les disposicions que el despleguin.

3. A l'efecte d'aquest tribut, s'entenen per els crèdits derivats de les quotes del cànon de *saldos de cobrament dubtós* sanejament d'aigües que els contribuents no paguen als substituïts quan es produeixi qualsevol de les circumstàncies següents:

- a) Que, amb posterioritat a la meritació de les quotes repercutides, el deutor sigui declarat en situació de concurs.
- b) Que hagin transcorregut sis mesos des de la meritació de les quotes repercutides sense que s'hagin pogut cobrar totalment o parcialment.
- c) Que els crèdits corresponents a les quotes repercutides s'hagin reclamat judicialment o siguin objecte d'un litigi judicial o procediment arbitral de la solució dels quals depengui el cobrament.

No obstant l'anterior, no es poden incloure les quotes del cànon de sanejament relatives a crèdits amb garantia real o que estiguin garantits amb un contracte d'assegurança de crèdit o de caució, ni les relatives a crèdits deguts o garantits per entitats públiques.

Les quotes corresponents als saldos de cobrament dubtós declarades i que es cobrin posteriorment s'han d'incloure en la darrera declaració liquidació corresponent

a l'exercici de cobrament, sempre que l'Agència Tributària de les Illes Balears no hagi notificat al substitut l'acte pel qual resolgui exigir directament al contribuent aquestes quotes.

Article 12. Ingress directe de la persona consumidora

1. ⁵Reglamentàriament s'ha de determinar el procediment perquè la persona consumidora efectui l'ingrés directe del cànon de sanejament en els casos en què no obtengui l'aigua de cap empresa subministradora o transportista.

S'ha d'entendre que passa així quan la persona consumidora no estigui connectada a la xarxa de subministrament d'aigua i no aporti les factures amb la repercussió del cànon de sanejament corresponent, si afirma que la rep d'algun particular o transportista.

En aquests casos, la base imposable s'ha de determinar pel procediment d'estimació objectiva, amb l'aplicació dels signes, els índexs o els mòduls que es determinin legalment o reglamentàriament, d'acord amb els principis de realitat, eficàcia i simplicitat, de manera que es garanteixi la igualtat entre tots els contribuents.

Abans del 28 de febrer de cada any i sempre que es modifiquin elements declarats anteriorment, el contribuent ha de presentar una declaració tributària referida a l'exercici fiscal anterior o a 31 de desembre de l'any anterior, en la qual constin tots els elements necessaris per a la liquidació del cànon.

Reglamentàriament es pot establir que en aquests casos es faci conjuntament l'ingrés del cànon corresponent a un període de fins a un any natural.

2. El règim d'estimació objectiva de la quota variable que es preveu en l'article 8.2 c anterior és aplicable a tots els contribuents que explotin els camps de golf, llevat que hi renunciïn de manera expressa mitjançant una declaració que s'ha de presentar el primer trimestre de l'any.

En cas que sigui aplicable el règim d'estimació objectiva esmentat, el contribuent ha de presentar una declaració tributària amb tots els elements necessaris per a la liquidació del cànon el mes d'abril de cada any, sempre que es modifiquin elements ja declarats anteriorment.

El mes de juny de cada any, l'Administració tributària autonòmica ha de practicar una liquidació parcial a compte pel 60 % de la quota estimada en funció de la tarifa aplicable al camp de golf, que preveu l'article 8.2 c, el dia 31 de desembre anterior.

Posteriorment, el mes de gener de cada any, l'Administració ha de practicar la liquidació que pertoca en funció de la tarifa esmentada i les característiques del camp de golf el dia 31 de desembre anterior, amb la deducció de la liquidació parcial a compte corresponent.

Mitjançant una ordre de la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques es poden desplegar les normes sobre la liquidació de la quota variable en aquest règim d'estimació objectiva, i sobre la subjecció i la renúncia a aquest règim.

Article 13. Obligacions formals

1. Sens perjudici del que estableixen el Codi de comerç i la normativa de l'impost sobre el valor afegit, la comptabilitat dels substituïts del contribuent ha de permetre

⁵ Apartat modificat per la Llei 11/2022, de 28 de desembre, esmentada en la nota 1.

determinar, en tot moment i amb precisió, l'import del cànon de sanejament pertinent i també que compleixen l'obligació de repercussió.

En general, els substituïts del contribuent han d'aplicar les obligacions formals, registrals i de facturació, regulades a la normativa de l'impost sobre el valor afegit.

2. Quan l'entitat subministradora sigui l'Administració local, el cànon que s'ha fet repercutir en les persones usuàries i l'ingrés a la Comunitat Autònoma s'han de comptabilitzar en un compte específic d'acord amb el pla general de comptes per a les entitats locals que aprovi el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques en desplegament de l'article 203.2 del Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial Decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

3. En tot cas, l'exercici a càrrec dels substituïts del contribuent del dret a la inclusió dels saldos de cobrament dubtós a què es refereixen els apartats 2 i 3 de l'article 11 està condicionat al compliment dels requisits següents:

- a) Que la condició de cobrament dubtós del crèdit, a l'efecte de modificar la base imposable en l'impost sobre el valor afegit, quedi reflectida en els llibres de registre que exigeix la normativa reguladora d'aquest impost.
- b) Que la comptabilitat del substituït permeti identificar els saldos de cobrament dubtós anotats en els comptes específics per a crèdits per repercussió de cànon o tributs, amb el desglossament que sigui necessari en cada cas.
- c) Que el substituït hagi expedit i tramès al contribuent una nova factura o document substitutiu en els quals es rectifiquin o, si s'escau, s'anul·lin les quotes repercutides, quan així ho exigeixi la legislació que regula l'impost sobre el valor afegit.
- d) Que el substituït presenti davant l'Agència Tributària de les Illes Balears, juntament amb la declaració resum anual, una comunicació específica amb el detall dels saldos esmentats, de manera que l'Agència Tributària pugui exigir aquestes quanties als contribuents d'acord amb la legislació tributària. En aquesta comunicació s'ha de fer constar que el saldos no es refereixen a quotes del cànon de sanejament relatives a crèdits amb garantia real o que estiguin garantits amb un contracte d'assegurança de crèdit o de caució, ni relatives a crèdits deguts o garantits per entitats públiques, i s'hi ha d'adjuntar la documentació justificativa següent:
 - 1r. Una còpia de les factures o dels documents substitutius en què es rectifiquin les quotes impagades, en els casos en què la legislació reguladora de l'impost sobre el valor afegit exigeixi la rectificació d'aquestes factures o documents substitutius, i també, en tot cas, una còpia de les factures o documents substitutius inicials.
 - 2n. Una còpia de la documentació justificativa del requeriment judicial o extrajudicial que s'hagi fet al contribuent per exigir-li la quota o les quotes impagades, en el cas a què es refereix l'article 11.3 b. En el cas de requeriments extrajudicials, la documentació justificativa ha d'acreditar el contingut del requeriment i el fet de la notificació efectuada o degudament intentada.
 - 3r. En el cas de concurs, la còpia de la interlocutòria judicial de declaració de concurs del contribuent o el certificat del registre mercantil, si s'escau, que l'acrediti.

4t. En el cas de crèdits litigiosos, els documents que acreditin que el creditor ha instat el cobrament del crèdit mitjançant una reclamació judicial o un procediment arbitral.

4. Això no obstant, els substituïts dels contribuents poden optar per un règim d'estimació objectiva dels saldos de cobrament dubtós i no aplicar les normes que estableix l'apartat 3 anterior, sens perjudici de les obligacions fiscals i comptables a què es refereixen les lletres *a* i *b* de l'apartat esmentat que siguin exigibles d'acord amb la legislació estatal aplicable, ni tampoc les normes relatives a la inclusió de les quotes cobrades posteriorment, a què fan referència l'incís final de l'apartat 2 i les normes de l'apartat 3 de l'article 11, pel que fa a exercicis en els quals s'hagi aplicat el règim d'estimació objectiva.

A aquest efecte, en la darrera declaració liquidació de l'exercici es poden imputar com a saldos de cobrament dubtós de l'exercici anterior les quanties que resultin d'aplicar els percentatges que s'indiquen a continuació, segons l'import de les quotes que s'han d'ingressar en l'exercici corresponent:

Import de les quotes	Percentatge aplicable
Fins a 750.000 euros	3,5 %
Entre 750.000,01 i 1.500.000 euros	3 %
A partir d'1.500.000,01 euros	2,5 %

Aquest règim d'estimació objectiva és aplicable a tots els substituïts dels contribuents, llevat que hi renunciïn de manera expressa mitjançant una declaració que s'ha de presentar davant l'Agència Tributària de les Illes Balears el mes de desembre de cada any, amb efectes sobre la darrera declaració liquidació de l'any corresponent.

Mitjançant una ordre de la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques es poden regular els aspectes formals d'aquesta declaració.

Article 14. Òrgans competents per a l'aplicació del tribut

La gestió, la comprovació i la inspecció del compliment de les obligacions tributàries establertes en aquest Text refós i, en general, tots els actes d'aplicació del cànon i la imposició de les sancions procedents corresponen als òrgans competents de l'Agència Tributària de les Illes Balears.

Article 15. Infraccions i sancions

Les infraccions tributàries es qualifiquen i se sancionen d'acord amb el que disposa la Llei general tributària i les normes reglamentàries de desplegament que regulen la potestat sancionadora de l'Administració tributària.

Article 16. Règim de recursos

Contra els actes en matèria economicoadministrativa que es dictin en aplicació d'aquest Text refós i les normes reglamentàries de desplegament es poden interposar els recursos següents:

- a) Recurs potestatiu de reposició davant el mateix òrgan que hagi dictat l'acte impugnat, en els termes que estableixen la Llei general tributària i la normativa

reglamentària de desplegament d'aquesta Llei en matèria de revisió en via administrativa.

- b) Reclamació economicoadministrativa davant la Junta Superior d'Hisenda de les Illes Balears, en els termes que estableixen la normativa esmentada en la lletra anterior i el Decret 20/2012, de 16 de març, pel qual es regula l'estructura dels òrgans competents per conèixer i resoldre les reclamacions economicoadministratives que es produeixen en l'àmbit de la gestió econòmica, financera i tributària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

TÍTOL III DESTINACIÓ

Article 17. Afectació⁶

1. El cànon de sanejament d'aigües s'ha de destinar íntegrament, deduïts els costos de gestió, al finançament de despeses vinculades al cicle de l'aigua, i prioritàriament al sanejament, la depuració i la reutilització d'aigües.

2. D'acord amb això, el pressupost anual del fons per al finançament del cicle de l'aigua de les Illes Balears (secció 38) no ha de ser inferior a l'import pressupostat com a ingressos per aquest cànon.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. Premis de recaptació

No es poden establir premis de recaptació a favor dels substituïts del contribuent en concepte d'indemnització per despeses de gestió i recaptació.

Disposició addicional segona. Indemnitzacions pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació⁷

1. Els ajuntaments i les altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals tenen dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin, de la manera i sota les condicions que reglamentàriament aprovi el Govern de les Illes Balears a proposta de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

En el cas particular d'actuacions de connexió i d'ampliació o reforç d'aquestes infraestructures, obres i instal·lacions pròpies del servei de depuració d'aigües residuals a què fan referència la lletra e) de l'article 29.3 i la lletra c) de l'article 30.2 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, el dret a la indemnització pels costos que inicialment sufraguin els ajuntaments i les entitats públiques corresponents s'entendrà sens perjudici del dret de l'Administració de la comunitat autònoma a recuperar l'import d'aquestes indemnitzacions de les persones propietàries del sòl urbà o urbanitzable, en els termes que, per a la generalitat dels ingressos de dret públic, resulten de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances

⁶ Article modificat per la Llei 12/2023, de 29 de desembre, esmentada en la nota 1.

⁷ Disposició modificada per la Llei 14/2018, de 28 de desembre, esmentada en la nota 1.

de la comunitat autònoma de les Illes Balears i, si s'escau, del desplegament reglamentari que s'aprovi a aquest efecte. En tot cas, els imports objecte de reintegrament quedaran afectats al finançament de les actuacions de política hidràulica del Govern de les Illes Balears de la manera que estableix l'article 17 d'aquest text refós.⁸

2. En tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries del programa de sanejament i depuració d'aigües, i també, pel que fa a les indemnitzacions per obres i instal·lacions, a la planificació que estableixi, mitjançant una resolució dictada en el marc del títol IV de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la persona titular de la conselleria competent en matèria de cicle de l'aigua.⁹

⁸ Paràgraf afegit per la Llei 3/2020, de 29 de desembre, esmentada en la nota 1.

⁹ Apartat modificat pel DL 3/2024, de 24 de maig, esmentat en la nota 1. Vegeu, també, Llei 7/2024, d-11 de desembre, esmentada en la nota 1.